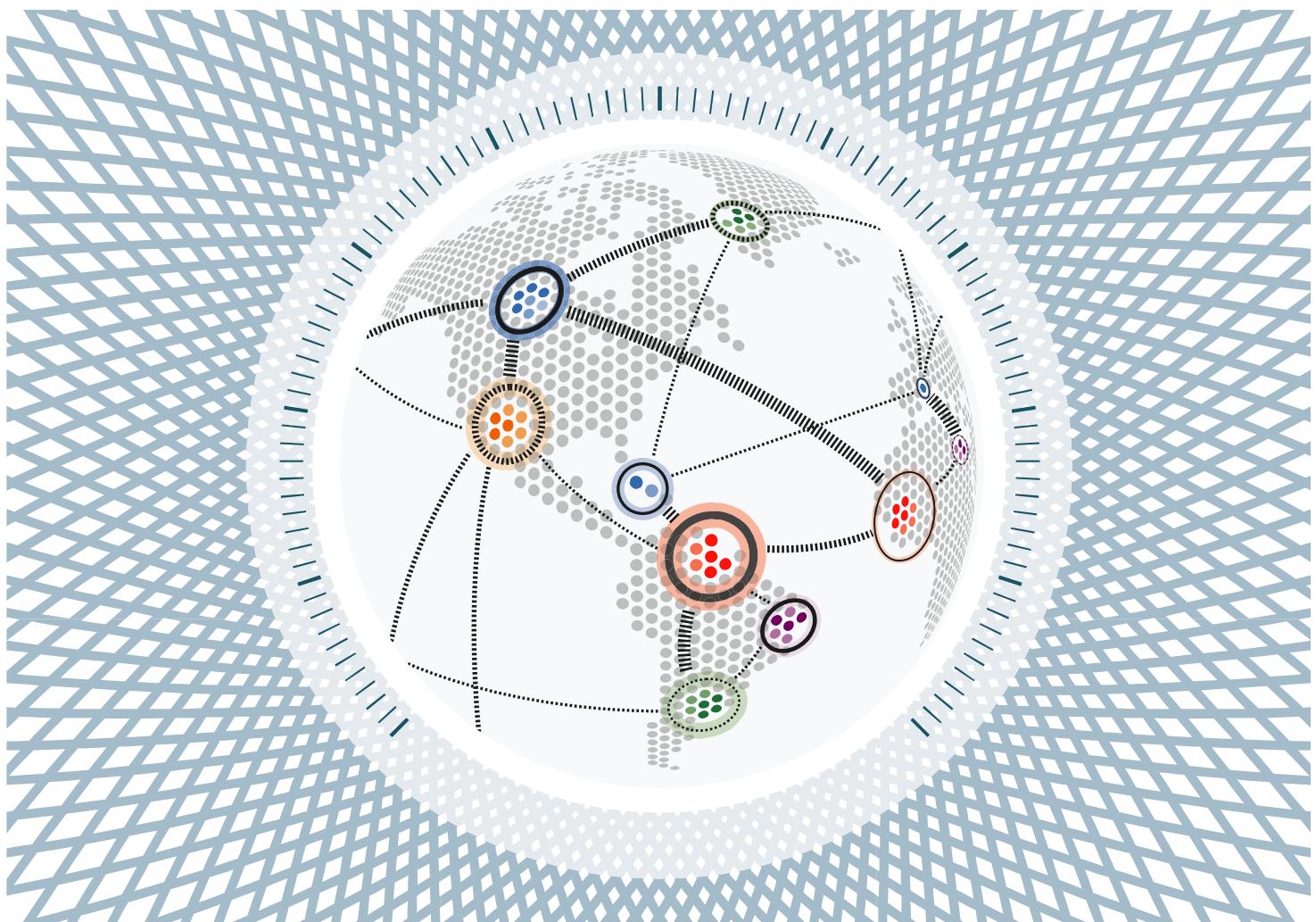

چه ریسک‌های در سال ۲۰۱۶ کسب و کار شما را تهدید می‌کند؟

مروری بر آخرین گزارش مجمع جهانی اقتصاد با عنوان «ریسک‌های جهانی در سال ۲۰۱۶
و اثرگذاری آن‌ها بر صنعت بیمه»

بررسی ریسک‌های جهانی، احتمال وقوع و میزان اثرگذاری آن‌ها

گزارش ریسک‌های جهانی سال ۲۰۱۶، ریسک را به عنوان ریسک‌های محتمل مورد بررسی قرار داده است که به لحاظ موضوعی در ۵ دسته قرار می‌گیرند:

- ریسک‌های اقتصادی (به رنگ آبی)
- ریسک‌های زیست‌محیطی (به رنگ سبز)
- ریسک‌های سیاسی جغرافیایی (به رنگ نارنجی)
- ریسک‌های اجتماعی (به رنگ قرمز)
- ریسک‌های فناوری (به رنگ بنفش)

ریسک‌های محتمل در سال ۲۰۱۶ در شکل ۱ آورده شده‌اند. در شکل گیری ریسک‌های مورد اشاره، ۱۳ روند جهانی اثرگذارند. به بیان دیگر وقوع چندین روند مانند سالخوردگی جمعیت، تغییر در چشم‌انداز دولت‌ها، تغییرات اقلیمی و ...، بر احتمال وقوع ریسک‌ها تأثیر می‌گذارند. نتایج بررسی‌های مجتمع اقتصاد و نظرسنجی از بسیاری از افراد خبره در شغل‌ها و مناطق مختلف جهان نشان می‌دهد کدامیک از این ریسک‌ها احتمال وقوع بیشتری دارند و پیامد کدامیک از آن‌ها شدیدتر است. نمودار شکل ۲ این موضوع را نشان می‌دهد.

همان‌طور که در این شکل مشخص است، محتمل‌ترین ریسک‌ها عبارتند از: مهاجرت‌های اجباری، رخدادهای شدید آب و هوایی و شکست برنامه‌های کاهش پیامدهای اقلیمی. بیشترین اثرگذاری را نیز این سه ریسک دارا هستند: شکست برنامه‌های کاهش پیامدهای اقلیمی، سلاح‌های کشتار جمعی و بحران آب.

لازم به یادآوری است که ریسک‌های مورد اشاره بر یکدیگر اثرگذارند و با هم رابطه مستقیم دارند. به عنوان مثال تغییرات آب و هوایی بر بحران‌های آب و غذا تأثیری می‌گذارد و هر سه این عوامل می‌تواند ریسک مهاجرت را بالا بریند. همین موضوع بررسی ریسک‌ها را با پیچیدگی‌هایی روبرو می‌سازد.

تنها ۱۵ سال از ابتدای قرن حاضر می‌گذرد، اما به جرأت می‌توان گفت که مخاطرات و ریسک‌های این چند سال جهان، نه تنها با دوره مشابه قرن گذشته، بلکه حتی با ریسک‌های ۱۵ سال انتهایی سده بیستم نیز قابل مقایسه نیست. پدیده‌هایی چون سقوط دومین‌وار دیکتاتورهای مقتدر خاورمیانه، مهاجرت اجباری دهها میلیون نفر به کشورهای اروپایی، حملات تروریستی بزرگ و انتخابی، گسترش بیماری‌های واگیردار، حملات سایبری و ...، همه و همه حاکی از ریسک‌هایی است که حتی در دو دهه قبل نیز از سوی بدین‌ترین تحلیل‌گران و آینده پژوهان قابل تصور و پیش‌بینی نبوده است.

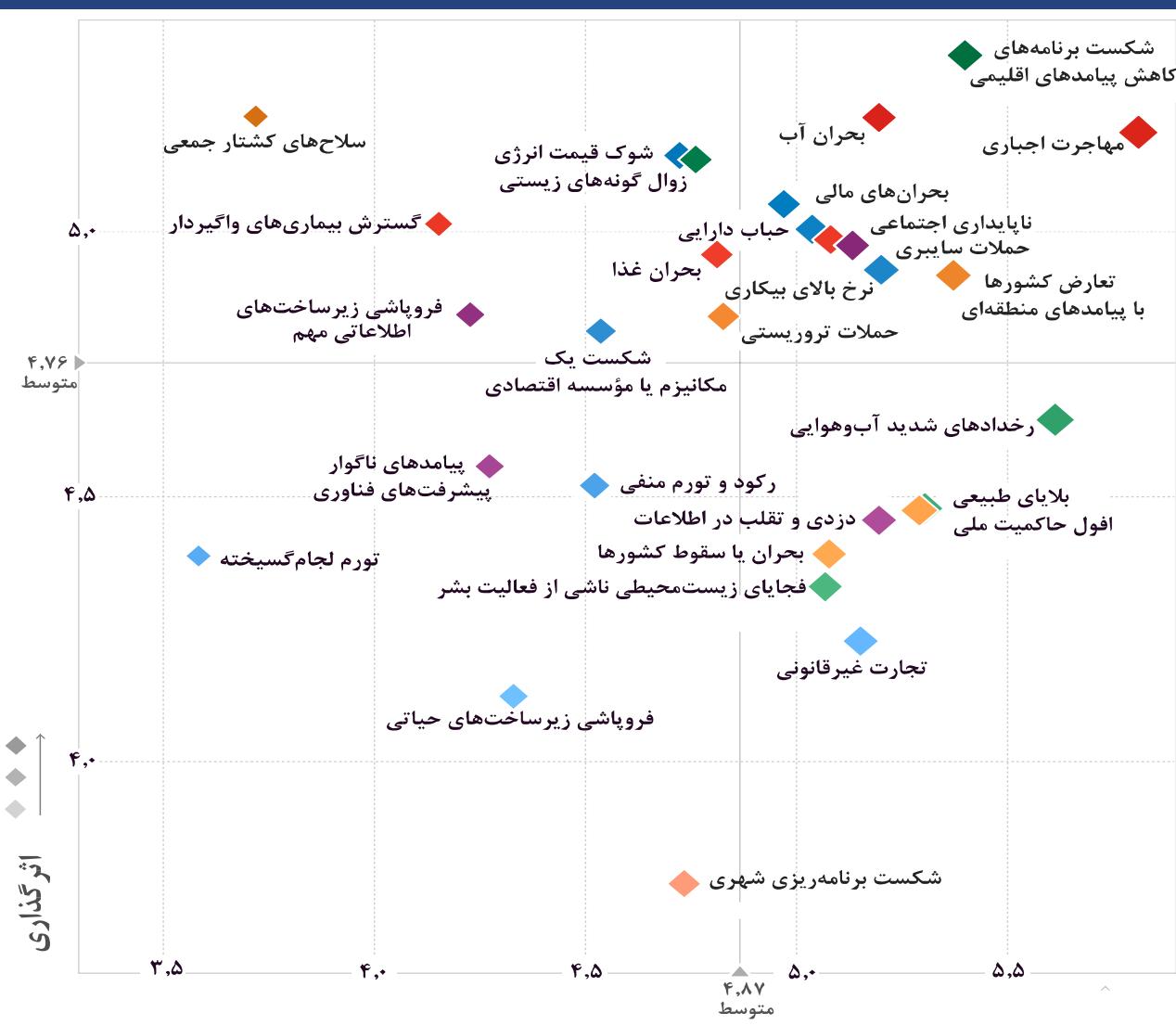
در این میان موضوع ریسک برای صنعت بیمه، به عنوان نهادی کسب‌وکارش به طور طبیعی با ریسک‌ها عجین بوده و به نوعی مسئول پرداخت هزینه‌های تحملی آنها است، بسیار کلیدی و حیاتی است. همین موضوع سبب شده تا مجتمع جهانی اقتصاد با همکاری دو شرکت بیمه زوئیخ و شرکت مارش و مکلنان اقدام به تهیه گزارشی با عنوان ریسک‌های جهانی در سال ۲۰۱۶ نماید. این گزارش ۲۹ ریسک مهم جهانی را بررسی و برای تحلیل و واکاوی آنها از دو عامل/احتمال وقوع و خامت و شدت اثرگذاری استفاده کرده است.

براین اساس، سه ریسک محتمل در سال ۲۰۱۶ عبارتند از: مهاجرت اجباری، رخدادهای شدید آب و هوایی و شکست برنامه‌های کاهش پیامدهای اقلیمی. سه ریسک با بالاترین اثرگذاری نیز شامل شکست برنامه‌های کاهش پیامدهای اقلیمی، سلاح‌های کشتار جمعی و بحران آب می‌شود.

به دلیل اهمیت موضوع ریسک در کسب‌وکارهای کشور و به ویژه صنعت بیمه، بر آن شدیدم تا پس از مطالعه این گزارش، چکیده‌ای از آن را با رویکرد صنعت بیمه آماده و در اختیار فعالان این صنعت قرار دهیم.

نایابیاری اجتماعی	تعارضات کشورها همراه با پیامدهای منطقه‌ای	تورم لجام گسیخته	جباب دارایی در اقتصادی بزرگ
گسترش سریع و عظیم بیماری‌های واگیردار	حملات ترویریستی بزرگ	رخدادهای شدید آب‌وهوایی (سیل، طوفان و ...)	رکود و تورم منفی در اقتصادی بزرگ
بحران آب	بحران یا سقوط کشورها (کودتا، نازارمه سیاسی و ...)	شکست برنامه‌های کاهش پیامدهای اقلیمی	شکست یک مکانیزم یا مؤسسه اقتصادی مهم
پیامدهای ناگوار پیشرفت‌های فناوری	سلاح‌های کشتار جمعی	زوال گونه‌های زیستی و نابودی اکوسیستم‌ها	فروپاشی زیرساخت‌های حیاتی
فروپاشی برنامه‌ریزی شهری شبکه‌های اطلاعاتی مهم	شکست برنامه‌ریزی شهری	بلایای طبیعی بزرگ (زلزله، سونامی و ...)	بحران‌های مالی در اقتصادهای کلیدی
حملات سایبری بزرگ	بحران غذا	بلایای زیست محیطی ناشی از فعالیت بشر (نشت نفت، تشعشع رادیواکتیو و ...)	نرخ بالای بیکاری
دزدی و تقلب در اطلاعات	مهاجرت اجباری	افول حاکمیت ملی (فساد ساختاریافته، قانون‌گریزی و ...)	تجارت غیرقانونی (پولشویی، فاچاق انسان و ...)
			شوك قيمت انرژي (افزايش و يا کاهش)

شكل ۱. ریسک‌های محتمل در سال ۲۰۱۶

شكل ۲. احتمال و شدت اثرگذاری ریسکها

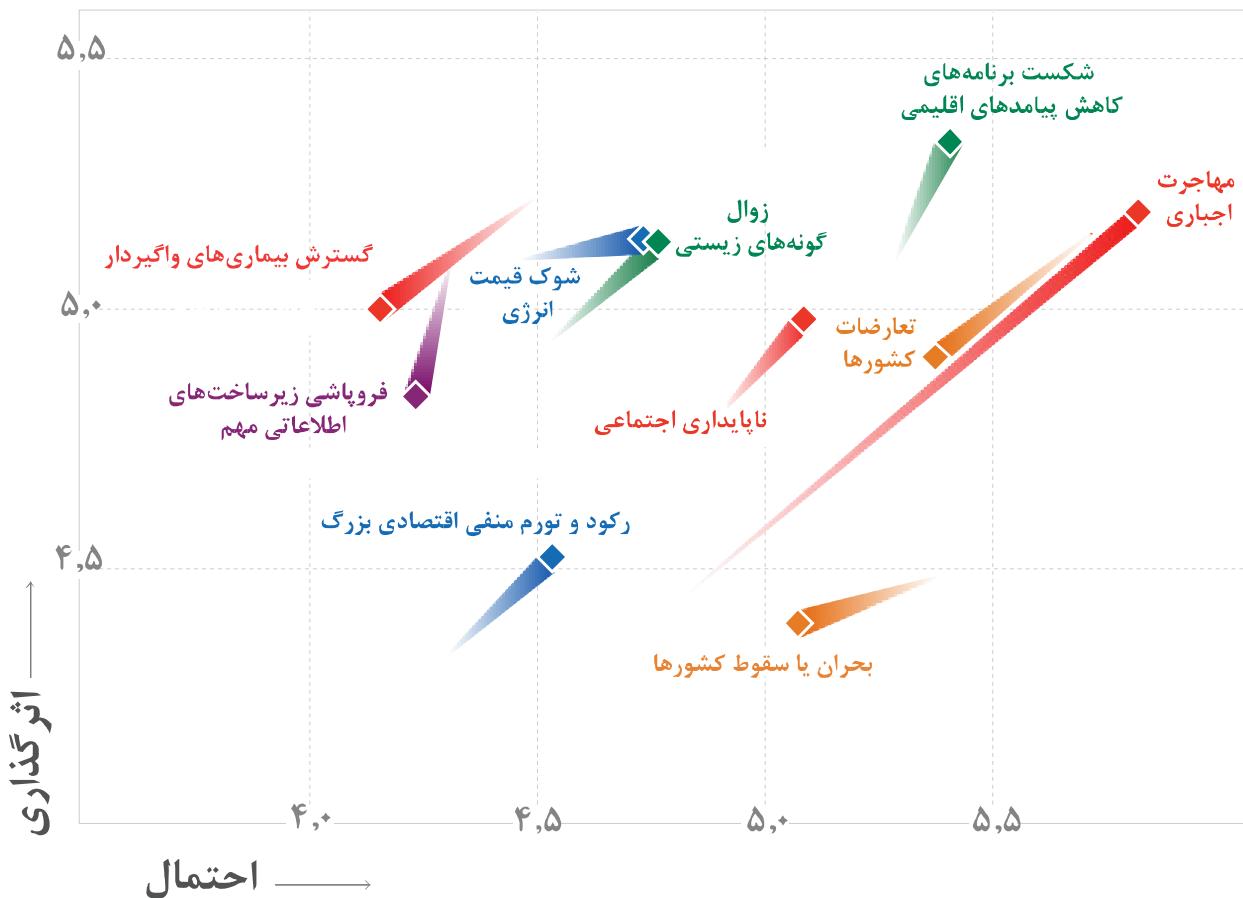
مقایسه وضعیت ریسک‌ها در سال ۲۰۱۶ نسبت به سال پیش

خیابانی مورد دیگری است که انتظار وقوع و افزایش پیامدهای آن در سال جاری بیشتر شده است. از جمله موارد دیگری که در این سال اثرگذاری و یا احتمال وقوع بیشتری خواهند داشت می‌توان به شوک قیمت انرژی، زوال گونه‌های زیستی، شکست برنامه‌های کاهش پیامدهای اقلیمی و رکود و تورم منفی در اقتصادهای بزرگ اشاره کرد.

این نمودار ریسک‌هایی را که در سال ۲۰۱۶ کمتر نگتر خواهند شد، نیز نشان می‌دهد. به عنوان مثال ریسک‌های گسترش بیماری‌های واگیردار و فروپاشی زیرساخت‌های اطلاعاتی مهم از این دسته‌اند.

شکل ۳ نشان می‌دهد در سال ۲۰۱۶، کدام ریسک‌ها بیشترین تغییر را به لحاظ شدت اثرگذاری و احتمال وقوع نسبت به سال ۲۰۱۵ خواهند داشت. در میان تمامی ۲۹ ریسک بیان شده در بالا، آگاهی از این ۱۰ ریسک و اندیشه‌یدن تمهداتی برای مقابله با آن‌ها به نحوی که کمترین تأثیر را بر کسب و کار بگذارد، تا حد زیادی کفایت می‌کند. همان‌طور که در این شکل مشاهده می‌شود، مهاجرت‌های اجباری به لحاظ احتمال وقوع و هم به لحاظ شدت اثرگذاری به شدت روندی افزایشی داشته و پرتفیلیرترین ریسک در این سال محسوب می‌شود. ناپایداری اجتماعی و وقوع مواردی مانند اعتراض‌ها و تظاهرات‌های

۲۰۱۵ ◀ ۲۰۱۶

شکل ۳. ده ریسک با بیشترین تغییرات در شدت و احتمال در سال ۲۰۱۶

۱۰ مهم‌ترین ریسک‌های به تفکیک منطقه

هستند. در میان ریسک‌های خاورمیانه (جدول ۱)، دو ریسک اول در سایر نقاط جهان نیز بسیار جدی است. بر اساس پیمایش انجام شده در میان ۱۴۰ کشور، نرخ بالای بیکاری و شوک قیمت انرژی رتبه‌های نخست را دارا هستند.

درصد	ریسک
۷۱	بیکاری
۷۱	شوک قیمت انرژی
۷۱	بحران‌های مالی
۶۴	حملات تروریستی
۴۳	حباب دارایی
۴۳	تعارضات کشورها

جدول ۱. مهم‌ترین ریسک‌های منطقه MENA

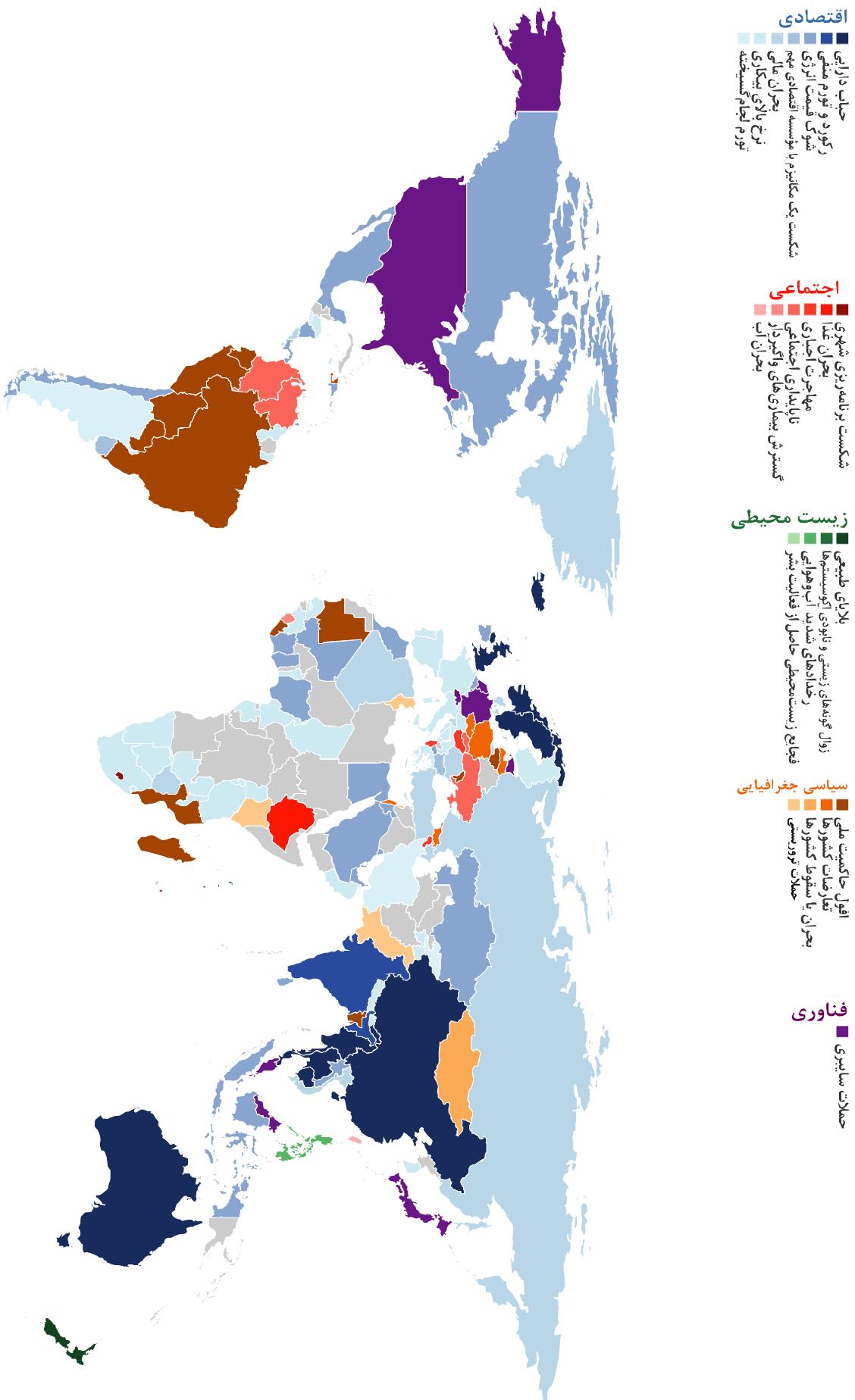
۱۰ مهم‌ترین ریسک‌های اثربار بر کسب و کار شرکت‌های منطقه ازنگاهه دیگر

در پژوهش دیگری که توسط مجمع جهانی اقتصاد انجام شده و نتایج آن در همین گزارش آمده از ۱۳۰۰ مدیر اجرایی در ۱۴۰ کشور خواسته شده است تا ۵ ریسکی که بیشترین تأثیر را بر کسب و کار آن‌ها دارد، فهرست کنند. شکل ۵ مهم‌ترین ریسک‌های کشور را بر اساس نظرسنجی از مدیران اجرایی کشورها نشان می‌دهد.

مدیران اجرایی پاسخ‌دهنده در منطقه خاورمیانه (که از ۱۴ کشور منطقه انتخاب شده‌اند) معتقدند ریسک‌های شوک قیمت انرژی، نرخ بالای بیکاری و بحران‌های مالی مهم‌ترین و اثربارترین ریسک‌ها بر کسب و کار این مناطق

ریسک‌هایی که بیشترین دغدغه و نگرانی را برای انجام کسب و کارها ایجاد می‌کنند، در هر کشور با کشور دیگر متفاوت است. در اقتصادهای توسعه یافته ریسک‌های فناوری و ریسک‌های اقتصادی مانند حباب قیمتی کالاهای، یا بحران‌های مالی پرنگ‌تر از سایر ریسک‌ها دیده شده است. در حالی که در کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای نوظهور، دغدغه اصلی نرخ بیکاری بالا و تغییرات قیمت انرژی است. شکل ۴ معکوس کننده نظر ۷۴۲ شرکت‌کننده در پژوهش مجمع جهانی اقتصاد در مناطق مختلف جهان است. به عنوان نمونه بر اساس نظر این افراد، مهم‌ترین ریسک در منطقه خاورمیانه نرخ بالای بیکاری عنوان شده است.

شکل ۵. مهمترین ریسک‌های اثرگذار بر اقتصاد کشورها

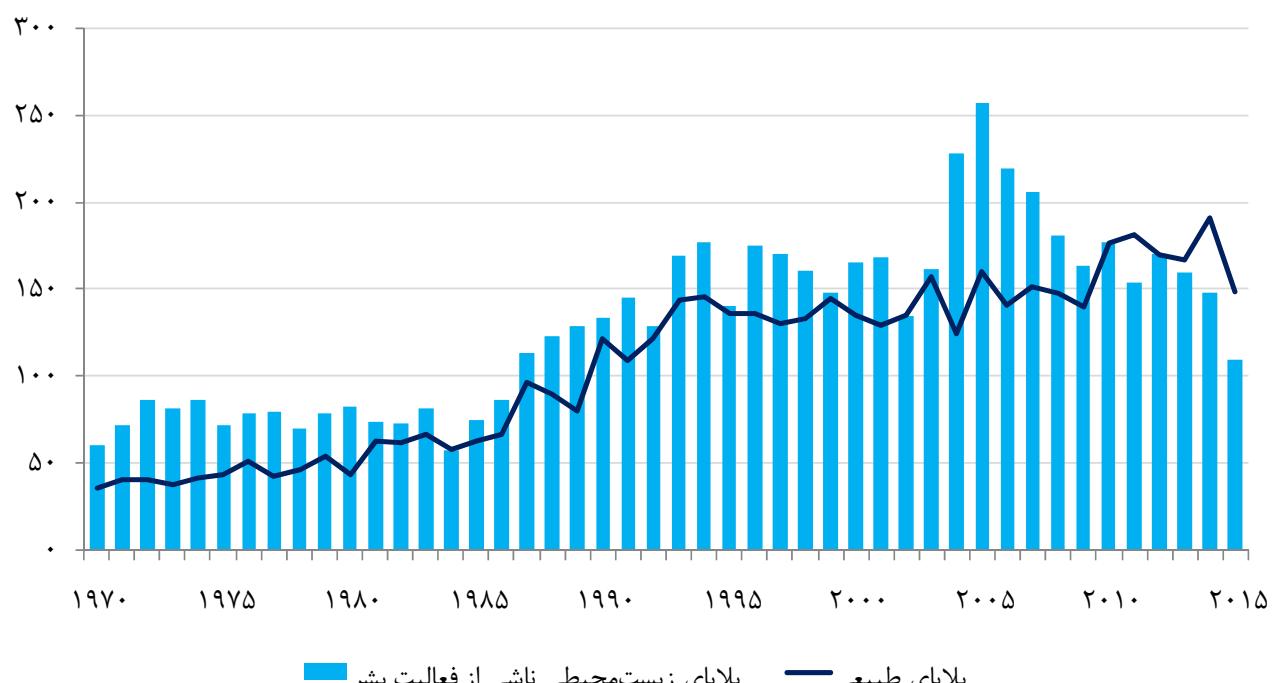
ریسک‌ها و صنعت بیمه

نحوه اثرباری و کاهش این قبیل ریسک‌ها نموده‌اند. به عنوان نمونه، شرکت لویدز در یک گزارش به نقش کلیدی صنعت بیمه برای مقابله با تغییرات اقلیمی اشاره کرده و صنعت بیمه را به عنوان مهم‌ترین ذی‌نفع، نخستین صنعتی برشمرده است که باید به موضوع تغییرات آب‌وهوای پردازد. به عنوان نمونه‌ای دیگر و بر اساس برآورد شرکت بیمه آلیانز، خسارت‌های جهانی ناشی از تغییرات اقلیمی در برخی سال‌ها به رقم نجومی ۱۰۰۰ میلیارد دلار نیز می‌رسد.

به نظر می‌رسد صنعت بیمه کشور همراستا با صنعت بیمه جهان، برای بررسی ریسک‌های اثربار بر اقتصاد کلان کشور و کسب‌وکارهای آن از یکسو و خسارت‌های احتمالی شرکت‌های بیمه از سوی دیگر، می‌تواند با مکانیزمی شبیه گزارش ریسک‌های جهانی ۲۰۱۶ – استفاده از نظر خبرگان صنعت -

آن چه تاکنون در این گزارش به دنبال آن بودیم، نمایش محتمل‌ترین و موثرترین ریسک‌های جهانی بر فضای کسب‌وکار بوده است. پر واضح است که در میان تمامی کسب‌وکارها، صنعت بیمه آسیب‌پذیرترین صنعت در مواجهه با ریسک‌ها محسوب می‌شود. بر اساس آمار منتشر شده از سوی شرکت Swiss Re، در سال ۲۰۱۵، حدود ۱۶۰ بلای طبیعی و غیرطبیعی (حاصل فعالیت بشر) از قبیل سیل، طوفان، زمین‌لرزه و ... رخداده (شکل ۶) که در نتیجه آن ۸۶ میلیارد دلار خسارت به بار آمده است. از این میزان، خسارت صنعت بیمه جهان دست‌کم ۳۲ میلیارد دلار برآورده شده است.

آن چه مسلم است وقوع اغلب ریسک‌هایی که در این گزارش به آن‌ها اشاره شد، خارج از کنترل هستند. اما با این حال برخی از شرکت‌های بیمه، اقدام به انتشار گزارش‌هایی مبنی بر

شکل ۶. تعداد بلایای زیست‌محیطی در ۴۵ سال گذشته

دارند که البته میزان شدت و ضعف اثرگذاری و همچنین احتمال وقوع آن‌ها نیازمند بررسی‌های بیشتر است. فهرست این ۱۷ ریسک به همراه توضیحی اجمالی از میزان اثرگذاری آن‌ها بر اقتصاد کشور و صنعت بیمه در جدول ۲ آورده شده است. برای انجام بررسی‌های بیشتر در این حوزه، لازم است سندیکای بیمه و شرکت‌های بیمه اقدام به تعریف پروژه‌های پژوهشی تکمیلی نمایند تا در صورت لزوم نقش هر یک از ریسک‌ها به طور شفاف بر عملکرد صنعت بیمه کشور مورد تحلیل و اوکاوی قرار گیرد.

اقدام به رتبه‌بندی مهم‌ترین ریسک‌های اثرگذار بر صنعت بیمه ایران نماید.

بدیهی است که تاثیر همه این ۲۹ ریسک جهانی بر صنعت بیمه ایران به یک اندازه نیست. برای انجام این مهم، می‌توان این بار، ۲۹ ریسک عنوان شده را با عینک صنعت و اقتصاد ایران و منطقه نگریست و اثرگذارترین آن‌ها را بر صنعت بیمه کشور فهرست نمود.

از میان ۲۹ ریسک جهانی، به نظر می‌رسد ۱۷ ریسک بیشترین اثرگذاری را بر اقتصاد ایران و به تبع آن صنعت بیمه کشور

دریاره گزارش ریسک‌های جهانی در سال ۲۰۱۶ (ویرایش یازدهم)

اساس احتمال وقوع و میزان اثرگذاری، وزن بدنه‌ند. این پژوهش در بازه زمانی اواسط سپتامبر تا پایان اکتبر ۲۰۱۵ انجام شده است. شکل ۷ جامعه آماری این گزارش را نشان می‌دهد. افراد پاسخ‌دهنده از سنین، جنسیت، مناطق جغرافیایی، تجارب و حوزه‌های کاری متنوع انتخاب شده‌اند.

The Global Risks Report 2016 (گزارش ریسک‌های جهانی در سال ۲۰۱۶) در مجمع جهانی اقتصاد و با همکاری شرکت بیمه زویریخ و شرکت مارش و مکلنن تهیه شده است که هر دو در صنعت بیمه و مدیریت ریسک فعالیت می‌کنند. برای تهیه این گزارش از ۷۴۲ متخصص خواسته شده است که تا در نظرگرفتن ۲۹ عنوان ریسک، به هر یک از آن‌ها بر

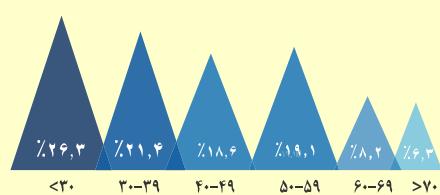
تعداد شرکت‌کنندگان

۷۴۲

جنسیت

توزیع سنی

تجربه

نوع سازمان

منطقه

عنوان ریسک	شیوه و میزان اثرگذاری ریسک بر سپهر اقتصاد ایران و صنعت بیمه کشور
 رکود و تورم منفی اقتصاد	<p>هر چند تورم منفی در اقتصادی با چهاردهه تورم مزمن، به هیچ عنوان محتمل نیست، اما احتمال ادامه رکود اقتصادی و یا رشد ناچیز اقتصاد در میان مدت، قابل چشم پوشی نیست. بر اساس آمار صندوق بین المللی پول، نرخ رشد GDP ایران در چهار سال گذشته با مقادیر ۶/۶ - ۹/۱ ، ۳/۰ و ۰/۱ به ترتیب برای سال های ۹۱ تا ۹۴، امیدوار کننده نبوده است. بدیهی است که احتمال تداوم این وضعیت، چشم انداز رشد مناسب صنعت بیمه را نیز خدشه دار می سازد.</p>
 نرخ بالای بیکاری	<p>هر چند نرخ بیکاری در سال های اخیر همواره بین ۱۰ تا ۱۲ درصد مهار شده است، اما این توفیق ظاهری با کاهش نرخ مشارکت افراد در سن کار به دست آمده است. با احتساب بیکاری پنهان (تعویق ورود به بازار کار با ادامه تحصیل) همواره بیکاری روندی افزایشی داشته است و در سال ۱۳۹۳ بالاتر از ۲۳ درصد است. بیکاری بالا به معنای کاهش سطح رفاه و خروج محصولات بیمه ای از سبد اقتصاد خانواده هاست که آثار زیان باری بر صنعت بیمه کشور از جمله کند شدن رشد فروش بیمه های زندگی، افزایش تقلب های بیمه ای و ... خواهد داشت .</p>
 کاهش قیمت نفت	<p>آثار منفی کاهش قیمت جهانی نفت بر اقتصاد به شدت وابسته به نفت کشور بر کسی پوشیده نیست. این در حالی است که با وجود روند نزولی قیمت نفت در ماه های گذشته، پیش بینی ها همچنان از روند کاهشی قیمت طلای سیاه در سال ۲۰۱۶ حکایت دارند. (بر اساس پیش بینی بانک گلدمان ساج آمریکا، برای رسیدن به توازن میان عرضه و تقاضا، بهای نفت ممکن است به کمتر از ۲۰ دلار هم برسد). با کاهش قیمت نفت و به دنبال آن کاهش میزان درآمدهای ملی کشور، رشد اقتصادی در همه کسب و کارها روند نزولی خواهد داشت.</p>
 تجارت غیرقانونی	<p>برآورد می شود به واسطه عدم نظارت کافی بر مبادی ورودی کشور، حجم واردات قاچاق در اقتصاد ایران، دست کم معادل ۲۰ میلیارد دلار باشد. بدیهی است که این مهم، ضمن تأثیر منفی بر اندازه اقتصاد کشور و رشد آن، بر پاره ای از رشته های بیمه ای همچون حمل کالا و باربری تأثیر ناخوشایندی دارد.</p>
 زوال گونه های زیستی و نابودی	<p>از بین رفتن اکوسیستم های طبیعی و زوال گونه های زیستی از مهم ترین عواملی است که موجب تغییرات اقلیمی و گرمایش زمین در دهه گذشته شده است. این در حالی است که متأسفانه در سال های اخیر این موضوع چه در سطح جهانی و چه در سطح ملی کم اهمیت قلمداد شده است. حیات انسان به عنوان جزئی از این اکوسیستم در گرو پایداری و سلامت آن است. به عنوان یک نمونه، از بین رفتن هر هکتار جنگل باعث انتشار ۴۰۰ تا ۱۵۰ تن دی اکسید کربن در سال خواهد شد. اثرات مستقیم و غیر مستقیم این عوامل بر سلامت انسان، می تواند کسب و کار بیمه را در رشته درمان تحت تأثیر قرار دهد. همچنین این عوامل، ریسک بیمه محصولات کشاورزی را نیز افزایش می دهد.</p>

جدول ۲. بررسی مهم ترین ریسک های اثرگذار بر اقتصاد و صنعت بیمه کشور

ریسک های اقتصادی

ریسک های زیست محیطی

عنوان ریسک	شیوه و میزان اثرگذاری ریسک بر سپهر اقتصاد ایران و صنعت بیمه کشور
 فجایع زیست محیطی حاصل فعالیت بشر	<p>سوء مدیریت کلان در بخش محیط‌زیست کشور و عدم توجه به توسعه پایدار در سال‌های گذشته، پدیده‌هایی چون بحران ریزگردها، افت سطح آب‌های زیرزمینی و ... را به ارمغان آورده است. بدیهی است که چنین پیامده‌هایی اندازه بخش‌هایی از اقتصاد را کوچک و هزینه بیمه‌گری رشته‌هایی چون بیمه درمان و در برخی موارد بیمه مسئولیت را افزایش می‌دهد.</p>
 بلایای طبیعی بزرگ (زلزله)	<p>با توجه به این که ایران و به ویژه چند شهر بزرگ آن مانند تهران، در کمرنگ زلزله قرار گرفته و به گفته کارشناسان دارای گسل‌های فعال است، ریسک و وقوع این بلای طبیعی متأسفانه در کشورمان قابل توجه است. وقوع این پدیده، یکی از اصلی‌ترین مواردی است که کسب‌وکار بیمه را با توجه به ابعاد مالی گستردگی آن، به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد.</p>
 رخدادهای شدید آب‌وهوازی (سیل، طوفان و ...)	<p>با وجود وسعت جغرافیایی ایران و تنوع آب‌وهوازی آن، وقوع بسیاری از این قبیل رخدادهای آب‌وهوازی دور از انتظار نیست. وقوع سیل در اوخر تیر ماه سال جاری در استان‌های تهران و البرز و کشته شدن چند تن از شهروندان، نشان داد، ریسک وقوع چنین رخدادهایی را نباید دست کم گرفت. از آن جایی که با وقوع چنین حادثی تقریباً تمامی رشته‌های بیمه (از قبیل اموال، درمان، عمر، حادثه و ...) متحمل خسارت می‌شوند، این ریسک برای صنعت بیمه بسیار حائز اهمیت است.</p>
 افول حکمرانی ملی (فساد و اختلاس، قانون گریزی، رانت و ...)	<p>بر اساس جدیدترین گزارش مؤسسه بین‌المللی ترنسپرنسی، ایران به لحاظ شاخص فساد اداری و اقتصادی در سال ۲۰۱۵ در میان ۱۶۷ کشور، رتبه ۱۳۰ را به خود اختصاص داده است. سطح بالای فساد مالی در هر اقتصادی موجب ناکارامدی سیاست‌های دولتی شده و کاهش بازده سرمایه‌گذاری و در نتیجه رشد اقتصادی و همچنین افزایش تقلب‌های بیمه‌ای را در پی خواهد داشت.</p>
 تعارض با کشورهای منطقه	<p>با توجه به روابط دیپلماتیک منفی اخیر ایران با کشورهای منطقه و وقوع تعارضاتی با کشورهایی چون عربستان، بحرین و ... تشدید این وقایع دور از انتظار نخواهد بود. بدیهی است استمرار این روابط منفی و تشدید آن، می‌تواند بر اقتصاد کشور و ارکان زیر مجموعه آن مانند صنعت بیمه و به ویژه بیمه‌های مرتبط با تجارت و گردشگری تأثیر ناخوشایندی داشته باشد.</p>
 حملات تروریستی بزرگ	<p>وقوع حملات تروریستی در کشورهای اروپایی و تهدید عوامل اجراکننده این حملات به تکرار آن در سایر نقاط جهان از جمله ایران، سبب شده تا ریسک حملات تروریستی در سال ۲۰۱۶ نسبت به سال قبل به شدت افزایش یابد. پیامدهای وقوع چنین حادثی، تمامی رشته‌های بیمه‌ای را درگیر کرده و خسارت‌های بیمه را به شدت افزایش می‌دهد.</p>

عنوان ریسک	شیوه و میزان اثرگذاری ریسک بر سپهر اقتصاد ایران و صنعت بیمه کشور
 شکست برنامه‌ریزی شهری	<p>شکست برنامه‌ریزی های شهری مانند عدم توسعه و تجهیز مناسب ناوگان حمل و نقل عمومی، نظارت ناکارآمد بر ساخت و سازهای شهری و ... به ویژه در کلان شهرها سبب شده تا بحران‌هایی پا به عرصه وجود بگذارند که تا چند دهه قبل چندان اهمیتی نداشتند. آلودگی هوای کلان شهرها سبب افزایش هزینه‌های درمان و به دنبال آن افزایش خسارت‌های بیمه‌ای شده است. نمونه دیگر افزایش ریسک بیمه‌های مهندسی و مسئولیت پروژه‌های شهری است. این در حالی است که شکست برنامه‌ریزی‌های شهری خود مسبب وقوع ریسک‌های دیگر مانند مهاجرت از روستاهای بزرگ، رخدادهای شدید آب و هوایی و ... خواهد بود.</p>
 مهاجرت از روستاهای به شهرها	<p>عدم توسعه روستاهای اقتصاد روستایی سبب شده که در چند دهه گذشته، بسیاری از روستانشینان با انگیزه یافتن شغل مناسب و بهبود معیشت وارد شهرها شوند، چنانکه نرخ شهرنشینی از ۴۷٪ در سال ۱۳۵۵ به ۷۱٪ در سال ۱۳۹۰ رسیده است. این جابجایی جمعیت، بر بسیاری از شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی مانند بیکاری، رشد اقتصادی، بزهکاری و ... اثر منفی دارد.</p>
 بحران آب	<p>آخرین آمارها از کاهش میزان آب تجدیدپذیر کشور به ۹۰ میلیارد مترمکعب خبر می‌دهد که به معنای سرانه حدود ۱۱۰۰ متر مکعب آب تجدیدپذیر است. کشوری که سرانه آب تجدیدپذیر آن کمتر از ۱۷۰۰ مترمکعب باشد دچار تنفس آبی، و کمتر از ۱۰۰۰ مترمکعب باشد، دچار فقر آبی است. قرار گرفتن ایران در آستانه فقر آبی هزینه‌های هنگفتی به اقتصاد و جامعه تحمیل می‌کند که کوچک شدن بخش کشاورزی و چالش‌های صنعت برای تأمین آب، قسمت کوچکی از آن است.</p>
 پیامدهای ناگوار پیشرفت‌های فناوری	<p>توسعه دانش بشری و خلق فناوری‌های جدید در برخی موارد می‌تواند آثار زیان‌باری برای انسان، طبیعت و اقتصاد به دنبال داشته باشد. به عنوان یک نمونه تغییر الگوی زندگی افراد در مواجهه با فناوری‌های جدید و تأثیر این تغییر به سلامت انسان به کسی پوشیده نیست. این موضوع نیز از مواردی است که کسب‌وکار بیمه را تحت تأثیر قرار می‌دهد.</p>
 حملات سایبری	<p>حملات سایبری با توجه به ابعاد هدف مورد نظر، می‌تواند تبعات ویرانگری بر بخش‌هایی از صنایع و اقتصاد کشور داشته باشد. این موضوع که خود یکی از پیامدهای ناگوار پیشرفت فناوری تلقی می‌شود، در دهه گذشته به اندازه‌ای فraigیر شده است که برخی از شرکت‌های بیمه جهان مانند لویدز یکی از رشته‌های بیمه‌ای خود را به این موضوع اختصاص داده‌اند. نفوذ ویروس استاکسنت به زیرساخت‌های انرژی کشور نمونه‌ای از حملات سایبری در چند سال گذشته است که نشان می‌دهد نباید احتمال وقوع این ریسک و پیامد آن بر بیمه‌های اموال را ناچیز بدانیم.</p>
 دزدی و تقلب در اطلاعات	<p>دزدی و دستکاری اطلاعات از مواردی است که همانند حملات سایبری می‌تواند هزینه‌های مالی چشمگیری به اقتصاد تحمیل کند. برداشت غیرمجاز وجه نقد از حساب مشترکان بانکی کشور به صورت آنلاین، نمونه‌ای از وقوع این ریسک در کشور است که تاکنون بارها اتفاق افتاده است.</p>

«روندهای کلان محیطی»، «تغییر» و لزوم «مدیریت تغییر» از جمله واژه‌های مرسومی هستند که با تکرار زیاد در مقدمه بیشتر کتاب‌های مدیریتی دو دهه گذشته از آنها یاد شده است. در کنار این واژه‌های تکراری و لوکس، چند سالی است که بحران‌هایی واقعی چون منازعات پردازمنه خاورمیانه، امواج بیماری‌های مسری، حملات تروریستی در قلب امن‌ترین شهرهای اروپا و ... نیز بر ادبیات «جریان‌های محیطی کسب‌وکار» سایه افکنده است. در چنین فضایی «جمع‌جهانی اقتصاد» اقدام به تدوین گزارشی با موضوع ریسک‌های جهانی سال ۲۰۱۶ نموده است. در این گزارش، ۲۹ ریسک به عنوان محتمل‌ترین و اثرگذارترین ریسک‌های جهانی معرفی شده‌اند (صفحه ۳ گزارش پیش‌رو). در این گزارش همچنین از ۱۳ روند کلان جهانی که به نوعی پیش‌ران اصلی ریسک‌های مورد مطالعه هستند، به ترتیب زیر یاد شده است.

- افزایش بیماری‌های مزمن
- سالخوردگی جمعیت
- افزایش وابستگی سایبری
- تغییر چشم‌انداز حاکمیت بین‌المللی
- افزایش جابجایی‌های جغرافیایی
- تغییرات اقلیمی
- افزایش درآمدها و اختلاف طبقاتی
- تخریب محیط‌زیست
- رشد طبقه متوسط در اقتصادهای نوظهور
- تغییر در قدرت
- توسعه شهرنشینی
- تقویت احساسات ملی
- قطبی شدن روزافزون جوامع

گزارش ۱۲ صفحه‌ای پیش‌رو، مهم‌ترین سرفصل‌های گزارش ریسک مجمع جهانی اقتصاد را پوشش داده است. در ابتدا ۲۹ ریسک جهانی به همراه نمودار اثرگذاری و احتمال وقوع آن‌ها ارایه و در ادامه بر مهم‌ترین و یا به عبارت دیگر پرنسان‌ترین ریسک‌ها به لحاظ شدت و احتمال در سال ۲۰۱۶ تأکید شده است. بررسی ریسک‌های منطقه خاورمیانه عنوان دیگری است که در این گزارش مشاهده می‌کنید. در پایان از میان ۲۹ عنوان ریسک جهانی، مواردی که بیشترین تأثیر را بر اقتصاد و صنعت بیمه کشور دارند فهرست و تحلیل شده‌اند. بدیهی است که انجام تحلیل‌های عمیق‌تر در حوزه ریسک‌های مرتبط با صنعت بیمه کشور، نیازمند انجام مطالعات دامنه‌دار در این حوزه خواهد بود.

